

POKROK ZAPADU

PUBLISHED WEEKLY

Published by Pokrok Publishing Co.,
1809-1811 Howard St. — Tel. 2913.

Subscription by mail, - \$1.00 per year.

VYCHÁZÍ KAŽDOU STŘEDU

Vydavatel: Vydavatelská Spol. Pokroku
VÁC. BUREŠ, ředitel.

309 1311 Howard ul. — Telefon 2913.

Předplatné - \$1.00 na rok.
Do Čech \$1.50 na rok.

Předplatné:

V místě, s dodávkou poštovním.....\$1.00
období pro Spojené Státy a Kanadu.....\$1.00
Čech.....\$1.50

Obilky.

Urobte a různé obilky uvěřte jenom pouze
ten, když peníze k objednávkám přiložíte, jak u
lá drobné obilky obyčejně volnosti, nepřepo-
stíhají a peníze, čítáme 75 centů za tříkrát. Za
vážná oznámení, blahopřání, úmrtí a jiná, čítá
se \$1.00 a tři balce za každé uveřejnění.
Předtím, když peníze přiložíte, objednávkou tolik
peněz, jak velkou obilku máte si přeje. Ceny
obilky na delší dobu oznámí se ochotně na
žádání.

Zásilky peněz

Nejbezpečnější, když se koupí na poště
nebo expresu "Money Order" a když nám an-
záme. Teď v registrujeme dopise, aneb po-
řadí "bankovní list" zápiska jista. Kdo
chce platit "checkem" na bank, necht' zápis-
ku 25 centů více, proto že tolik musíme platit
banku za kolekcí, aneb si koupí směnkou
draftu na Omaha, Chicago neb New York. Na
zápisce drobných peněz přilpíme 1/2 1/2 - a
2-centové koliky. Všechny zápisky necht' jsou
zasílány pod jednoduchou adresou pouze tak-
to.

Pokrok Zapadu,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 25. října 1905.

UPOZORŮJEME NAŠE KRAJANY, KTE-
říž se dali registrovat v den před-
voleb, dne 19 září, že se musí dát
registrovat znovu, chtějí-li voliti
dne 7. listopadu. Distriktní soude-
ce Troup prohlásil totiž za neplat-
ný onen odstavec Dodgeova před-
volebního zákona, dle něhož měl
býti den předvolební prvním dnem
registračním. Jsou pouze ještě
dva dny registrační, a sice pátek
dne 27. října a sobota dne 4. listo-
padu.

GUVERNÉR KANSASKÝ HOCH v
jediném dni dal zavítat v Kansas
City, Kan., 165 hostinců a nyní
jest v tamních lékárnách velká
shánka po klercích. Nejlepší to
důkaz, jak prohibice na škodu
města i stánu podporuje nedovo-
lený obchod lihovinami. Jest jisto,
že se v Kansas City bude pít jako
dříve, jen že pijáci budou muset
platit za zboží špatné velké ceny
a že hříšný výdělek ten plynouti
bude do kapsy lékárníků, aniž by
město mělo z toho nějaký užitek.

AMERICKÉ ROZVODNÍ MLÝNY MELOU
dobře, neboť o nějaký ten důvod
pro rozvod není nikdy nouze. Tak
ondyho paní Rosalie Pohlman z
Des Moines, Ia., obdržela rozvod
na tom základě, že se muž její ne-
jenom nechtěl smáti její vtípům a
žertům, ale že i všechny pokusy
její žertovní uvalit s mračením a
bručením. Proto zažádala o roz-
vod a soudece na základě "důvodů"
těch v půl hodině po podání její
žádosti rozvod jí povolil, rozhod-
nuv takto, že jest svatou povinnos-
tí jedné polovice manželského
párku smáti se vtípům a žertům
polovice druhé. Nálada mračivá
a mrzutá vřaděna jest do téže ka-
tegorie jako ukrutnost. Nezbyvá
tudíž manželé aneb manželce nic
jiného, než aby se smáli aneb se
dali rozvésti.

KDYBY VŠICHNI HOSTINŠTÍ ŘÍDILI SE
dle příkladu svého kollegy F. L.
Bergstresera, jenž provozuje živ-
nost hostinskou ve Wentworth,
Jižní Dakota, ušetřili by si nejenom
mnoho nesnází, ale zjednali by
svému povolání též více respektu.
Bergstreser učinil v časopisu went-
worthském následovní oznámení:
"Přeji si uvědomiti manželku, že
má opilého manžela, aneb přítele,
jenž jest marnotratný, aby mne o
tom písemně zpravila a všichni
takoví budou vyloučeni od koupě
opojných nápojů v mém místě.
Nechť otcové, matky, sestry a
bratři učiní totéž a jich žádostem
bude vyhověno. Platím značnou
daň za výsadu prodávati líh z vin

Nedostatek zručných dělníků.

Ze všech větších měst této
země docházejí stesky na vážný
nedostatek zručných dělníků a to
platí zejména o řemeslnických
stavebních. Podniky stavební učí-
nily sice během léta znamenitý
pokrok, avšak nyní, kdy se zimní
období kvapem blíží, jest nutno,
aby práce ta co nejdříve byla
skončena a proto ta velká po-
ptávka po dělnících. A jak vše
nasvědčuje, bude značná část
práce odložena na budoucí jaro,
vzdor tomu, že některá velká prů-
myslová střediska, nabízejí se
dělníkům lepší mzdové podmínky,
připravují o dělníky dílny v mě-
stech sousedních.

Zmínili jsme se již dříve, že
nedostatek zručných dělníků v
země této dlužno z valné části
přičísti tomu, že pracovní poměry
v některých průmyslových státech
evropských valně se zlepšily, tak
že dovední řemeslníci jsou za svou
práci slušně odměňováni. Spojené
Státy se svými neurovnávanými
poměry mezi kapitálem a prací
přestaly již býti dovedným řeme-
slníkům kým Eldoradem a
následek toho jest již patrný ve
všech takřka oborech práce. Není
zajisté daleká doba, kdy i zde bude
nutno přihlížeti k tomu, aby se
věnovalo více péče a pozornosti
odborné výchově domácího řeme-
slnictva, jako se děje v některých
pokročilých zemích evropských,
kde průmyslové školy jsou v roz-
kvetu. Jak pozadu v ohledu tom
jsou Spojené Státy, ač v průmyslu
vynikají nad země ostatní.

Nikdy před tím nebyla tak vý-
hodná doba pro amerického děl-
níka jako právě v těchto dnech
průmyslového rozmachu. V ka-
ždém oboru průmyslu jest čilá
poptávka po dělnících, zvláště pak
v řemeslech stavebních a mzda
jejich jest lepší než kdykoliv před-
tím. Jak jinak to vypadá na př. v
Anglii, kde se veřejnost zabývá se
vážné otázkou, co si počítí s
nezaměstnaným dělnictvem. Též v
Německu nejsou poměry o mnoho
lepší, ježto jsou tam ceny všech
potřeb životních příliš vysoké.
Pouze v této zemi jest dělníků,
zvláště dělníků zručných, nedosta-
tek a ti dostávají mzdu přiměřenou.
Otázkou však jest: potrvají po-
měry ty stále? Na otázku tu ne-
snadná jest odpověď.

Nové Čechy

sice ne, ale NOVÁ ČESKÁ OSADA za-
ložena bude v okolí South Bostonu
v Halifax Co., ve Virginii.

Bude to osada velká a prospí-
vající, neboť tu čekají tisíce akro
dobrých, avšak zanedbaných půdy na
ruce dobrých hospodářů. Půda i
farmy jsou tu laciné. Čeští děl-
níci, rolníci a řemeslníci měli by
se účastniti své výpravy na tyto
pozemky, která vyjede z Chicaga
dne 7. listopadu. Využítujte této
příležitosti a sníženého jízdného,
jež bude obnášeti z Chicaga tam a
zpět \$21.90. Kdo chce zajistiti
si budoucnost s malým poměrně
jměním, necht' jede do staré slunné
Virginie, kde jest pole pro vše a
pro každého. Pozemky prodávají
se tu od \$5 do \$25 akry na splátky.
Pomýšlíte-li na koupi farmy, jeďte
podívat se do Virginie, kde jsou
pozemky laciné, podnebí ideální,
krajina romantická a zimy krátké
a mírné. První výprava vyjede z
Chicaga v úterý dne 7. listopadu.
Kdokoli hodí se výpravy účast-
niti, necht' přihlásí se bez odkladu
u pořadatele, Jana Janáka, ředitele
"České Ústřední Pozemkové Kan-
celáře," 1193 Spaulding Ave.,
Chicago, Ill. 1332

Za doplatek 15c. obdrží nákl předpla-
titele krásný obraz v barvách jako Jan
Buz. Žilka. Anděl míru a pod.

Předplat' se na Pokrok
pouze \$1 ročně.

JAN HAVLASA:

Úvahy, povídky a feuilletony.

Glossy.

I.

V Chicagu, Ill., dne 16. října 1905.

Tak se mi zdá, že přece jen zde
za mořem zůstáváme aspoň v
něčem co možná důsledně věrni
sobě: v českých chybách.
Jednou z oněch chyb bývalo a
bezpochyby dosud jest odbírání
časopisů a — — neplacení. A že
tento krásný zvyk zdomácněl i
zde, svědčí labutí píseň vydavatele
chicagského "Šotka", jež zanikl
koncem minulého měsíce:
"Žel, že bylo také dosti tako-
vých odběratelů," čtete tam, "kteří
se k placení neměli a u nichž zů-
stávalo i upomínání bez výsledku.
Toto stálé shánění peněz od ne-
dbalých odběratelů i od liknavých
nebo někdy i nepoctivých jednate-
lů ztrpčuje život každému česko-
americkému vydavateli, který dává
časopis na úvěr, a což stalo se
posléze nenesitelným břeme-
nem."

A tak tedy "Šotek" velmi tiše a
způsobně zmizel s povrchu světa
českoamerického, sotva vešed do
dvanáctého roku svého působení.
Byl, myslím, ještě příliš dobrý na
to, aby se mohl udržet v Chicagu
a spoléhat na americké Čechy.
Nedovedl se vpravit do krvavých
románů, jimiž by vpustil kofeny
do srdcí set a tisíců, — nedovedl
pokračovat v ničení vkusu a citu,
— to byla první jeho veliká vada.
A potom: nejen humorem, "Šotek"
stále sršel i sarkasmem, — a to
nemohlo se líbit každému. Ovšem,
— časem to znělo jako hrubý klín
na hrubé poleno, — ale za tu do-
bu, co "Šotka" jsem si vámal,
sotva kdy co důležitějšího tam
bylo, co nebyvalo by skutečně vy-
nuceno poměry. Je těžko pít z
denního života otravu a nebyt
jedovatým.

"Šotek" byl časopisem svobo-
domyslným; a třeba že tu svobo-
domyslnost prováděl hlavně pil-
ným sbíráním ohrouble stylisova-
ných dokumentů a ironickým
glossováním událostí zdejších i
zámořských ve slohu českoameri-
cké žurnalistiky "svobodomyšlné",
přece jen čas od času přinesl pří-
spěvek k prohloubení zásad oněch,
kteří se zbavili předsudků nábo-
ženských z vnitřní potřeby, z
přesvědčení, z vyspělosti. I lze
tedy jeho zánik a nevalné prospí-
vání jiného, slušného a nad prům-
ěrní literární úroveň českoamerické
vedeného časopisu "svobodomyš-
lného" přičítati i klesání pravé svobo-
domyslnosti.

Není divu. Co staví se na
písku, nemá pevných základů.
Dobré myšlenky zneužito bylo
mnohde k "businessu" a sesuro-
vění oněch, kteří nedovedli roze-
znat pozlátku od zlata. Malé duše
nedovedly jít ve stopách veliké
myšlenky; a veliké huby strhly
myšlenku do bláta, do kalu osob-
ních prospěchů.

"Šotek" byl, aspoň v oněch
posledních patnácti měsících, kdy
jsem ho sledoval, na zdejší poměry
české až eminentně literárním.
Ovšem, na pěstování "domácí"
literatury se nezmohl; nebylo, kde
jí nabrat, a nebylo, — zač. Ale
aspoň, otiskl-li již něco belletristi-
ckého ze zámořských listů če-
ských, zvolil věc dobrou. Chybil
podle všeho. Měl z denních listů
pražských otiskovat ony nejspat-
nější příspěvky pseudoliterární, jež
u nás doma stávají se příliš čy-
nými; a místo uveřejňování románů
Hermanových měl dát svému
čtenářstvu něco švábnatějšího, z
čeho by tekla krev jako z roas-
beafu, něco o loupežnicích, o
tajných skrýších, o hrabatech a
strážných mileukách. "Šotek"
toho nečinil. A lze tedy jeho

zánik přičítati i klesání literárního
vkusu.

Není divu. Co ubýváno bylo po
leta, ba po desetiletí, dnes nemů-
že, než objevit se co chvíli ve
svých následcích. A když tak
málo se činí na povznesení vkusu
a jemnosti, když z mnohých
stran dále se pokračuje v otupo-
vání mass, a když pro "business"
s tímto zbožím se zapomíná na
všechno ostatní, co mělo být po-
vinností, — jak může se stát obrat
k lepšímu?

"Šotek" měl ve svých úvahách
často svěží myšlenky, jež byly by
zasluhovaly, aby se jich ujali i
jiní. Pokud jsem měl příležitost
sledovat ony věci, každá dobrá
myšlenka "Šotkova" zapadla bez
ohlasu právě tak, jako většina
jiných, vyslovených občas někde
jinde.

Součinnost chybí v žurnalistice
českoamerické, není společných
cílů, než jeden:

Business.

A že vydavatel "Šotka" nedo-
vedl všechno podřídit jedině tomuto
cíli, podlehl. Je lhostejno, kdo
byl oním vydavatelem a jakým byl
mimo list; jisto jest jen tolik, že
lze-li se komu stydět za zánik
"Šotka", není to jeho vydavatel a
redaktor.

"Šotek" byl jaksi štikou v kal-
ných vodách; kdyby všechny okol-
nosti lépe bývaly utvářeny, snad
byl by to přelid na něco více, než
na štika; ale že i v tom, v čem
působil, skončil s neúspěchem, lze
jen litovat nestrannému pozorova-
teli.

Nezanikl na štěstí docela: sply-
nul s "Rozhledy", časopisem za-
loženým týden před jeho skone-
m; a stalo se tak dojísta k prospěchu
"Rozhledům".

Píše toto, mám po ruce pouze
první číslo "Rozhledů", ač pro-
hlédl jsem si i druhé a třetí. Ale
právě to první číslo, jež mělo být
ukázkou, jak dobrý bude nový ča-
sopis, nemohlo než zklamati tím
vice, čím větší naděje skládal kde
kdo ve schopnost redaktorovu.

Dle úvodních slov, novou cestou
chtěl se brát "Rozhledy"; dle
prvního čísla potěcejí se mezi
starou cestou a scestím, s dobrou
vůlí v srdci a s malou prozíravostí.
Odvážuje se kompromisu dobré
snahy s businessem, oněch snah
neujasnili ani sobě samým, a v
obchodní stránce pochybili všim.
A ničeho nepřál bych si tak, jako
aby třetím číslem, nepoměrně lep-
ším, byly na cestě k nápravě a oně
ideální formě, o niž podnik, jakým
jest "Národní Tiskárna", může se
pokusiti s větší energií a s lepšími
nadějemi, než by mohl jednotlivec.

"Rozhledy" prý "budou se
bráti směřem novým, aspoň v čes-
koamerické žurnalistice, a to dle
vzorů velikých illustrovaných tý-
denníků anglických, bez nichž
inteligentní americká rodina nedá
se ani mysliti."

Na neštěstí majíce dobré vzory,
"Rozhledy" nedobře je vystihly v
prvním svém čísle, ba ani formál-
ně jich nenápodobily velmi šťast-
ně. Nejlepší jejich rubrikou, jež
drží je nad hladinou v prvním a
druhém čísle, jest redakční stat',
až i tam probleskne mnohá my-
šlenka, jež v čilejším životě, než
je zdejší život český, vyvolala by
zdravou výměnu náhledů a pře-
svědčení. Ta rubrika zachraňuje
"Rozhledy"; mohla by se nazý-
vati dle prvního čísla třeba:
"Z našeho života." Leč jsou
ještě jiné věci, o něž by mělo jiti
redakci, chce-li jít ve stopách
velikých týdenníků amerických.
Kde je stat', jež by objímala ony
látky, kterou na příklad "Collier's
Weekly" přinášá v rubrice "What